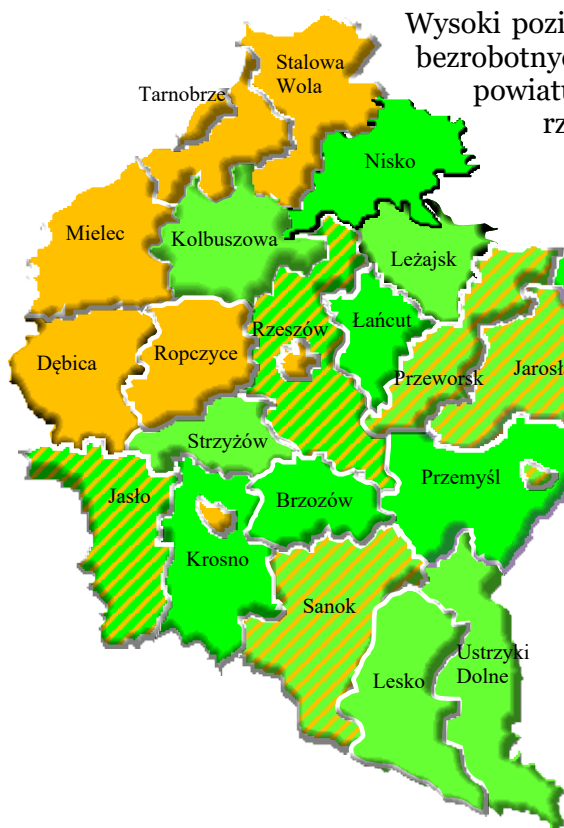

Komentarz do informacji miesięcznej – marzec 2025

Wysoki poziom bezrobocia [tj. powyżej 2000 osób] mierzony ilością osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP odnotowano w: mieście na prawach powiatu [mnpp] Rzeszowie – 5 127, powiecie jasielskim – 4 996, rzeszowskim – 4 650, jarosławskim – 4 643, brzozowskim – 3 773, przeworskim – 3 391, mieleckim – 3 166, strzyżowskim – 3 101, sanockim – 3 097, leżajskim – 3 010, niżańskim – 2 997, przemyskim – 2 930, ropczycko-sędziszowskim – 2 741, łańcuckim – 2 552, krośnieńskim – 2 479, dębickim – 2 407, mnpp.

Przemysłu – 2 355 i powiecie stalowowolskim – 2 304. Liczbę bezrobotnych poniżej 2000 osób odnotowano w: mnpp. Krośnie – 882, mnpp.

Tarnobrzegu – 1 048, powiecie bieszczadzkiem – 1 095, tarnobrzeskim – 1 253, kolbuszowskim – 1 625, leskim – 1 701 i lubaczowskim – 1 708. **W powiatach, w których odnotowano spadek liczby ludności i wg prognozy 2050 [GUS] będzie nadal następował – nie można odnotować kumulacji osób, a co jest z tym powiązane – występuje relatywnie do innych obszarów niska liczba bezrobotnych w PUP¹.** W pld. – wsch. części woj. podkarpackiego [mapa obok] odnotowano trudną sytuację. Są to powiaty z przewagą **rolnictwa i turystyki [mapa kolor zielony]**, gdzie w niewielkiej ilości występuje **przemysł [mapa kolor pomarańczowy]**, w tym wytwarzane są nowoczesne

produkty lub rozwijane zaawansowane technologie produkcji [high-tech]. W niektórych miejscach nawet wymiana handlowa ma bardzo niskie wolumeny, a działalność gospodarcza nie zawsze jest tak opłacalna jak w regionach przemysłowych. Gorsza sytuacja ma miejsce np.

Spadki i wzrosty liczby bezrobotnych w powiatach [podkarpackie]

sanocki	17
kolbuszowski	2
ropczycko-sędziszowski	-2
Rzeszów	-14
Krosno	-15
stalowowolski	-27
przeworski	-47
Tarnobrzeg	-62
leski	-62
krośnieński	-69
mielecki	-72
Przemyski	-76
rzeszowski	-77
strzyżowski	-85
lubaczowski	-85
dębicki	-86
łańcucki	-89
jasielski	-96
tarnobrzeski	-97
bieszczadzki	-97
niżański	-120
przemyski	-137
brzozowski	-139
leżajski	-177
jarosławski	-287
województwo	-1 999

¹ Wg porównania 1995 – 2023 liczba ludności w powiecie bieszczadzkiem spadła o 29,7 tys. osób), jasielskim (14,4 tys. osób), stalowowolskim (14,1 tys. osób), mnpp. Przemysłu (12,7 tys. osób), mnpp. Tarnobrzegu (7,0 tys. osób), powiecie jarosławskim (6,8 tys. osób), lubaczowskim (5,9 tys. osób), sanockim (5,4 tys. osób), mnpp. Krośnie (5,2 tys. osób), powiecie tarnobrzeskim (4,3 tys. osób), przeworskim (4,1 tys. osób), strzyżowskim (2,9 tys. osób), niżańskim (2,8 tys. osób), brzozowskim (2,4 tys. osób), leżajskim (2,1 tys. osób), mieleckim (1,1 tys. osób) i przemyskim (0,2 tys. osób).

w powiatach brzozowskim, strzyżowskim, leskim, niżańskim, bieszczadzkim i przemyskim ².

Ogółem w województwie podkarpackim [marzec 2025 do lutego 2025] nastąpił spadek liczby bezrobotnych o 1999 osób. Największy spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w PUP odnotowano w następujących powiatach: jarosławskim – spadek o 287 osób, leżajskim – 177, brzozowskim – 139, przemyskim – 137, niżańskim – 120, bieszczadzkim – 97, tarnobrzeskim – 97, jasielskim – 96, łańcuckim – 89, dębickim – 86, lubaczowskim – 85, strzyżowskim – 85, rzeszowskim – 77, m. Przemysłu – 76 i powiecie mieleckim – 72. W analizowanym okresie jest to typowy spadek, który nastąpił w 23 powiatach, zarówno z większym udziałem pozarolniczej działalności [tj. przemysłowych] jak i w powiatach rolniczych. Możemy się domyślać (po znacznym poziomie podjęć pracy nie subsydiowanych), że spadek następuje z powodu sezonowych lub stałych migracji za pracą w kraju i za granicę. Z nadejściem wiosny nabiera tempa również wzrost wyrejestrowań z powodu rozpoczęcia form aktywnych. Coraz więcej osób zostaje wyrejestrowanych z powodu pracy subsydiowanej ze środków publicznych, co również ma wpływ na obniżenie poziomu bezrobocia rejestrowanego w PUP.

Rozwojowe dziedziny są związane ze wzmacnianiem **niezależności energetycznej gospodarstw domowych**. Coraz większe znaczenie uzyskuje **przemysł high-tech i rozwój wykorzystania maszyn liczących w wielu dziedzinach**. Do wzrostu eksportu i niezbędnego importu potrzebny jest rozwój infrastruktury, w którym pomagają znaczący dział gospodarki – transport, spedycja i logistyka [TSL], który latem realizuje więcej zamówień. Coraz bliżej do roku zwyczajki w gospodarce w okresie 10 – letnich dekad tj. 2028 rok. Na pewno szansa zostanie wykorzystana do czego przyczynią się odpowiednie makroekonomiczne decyzje, które wzmocnią pozytywne trendy w gospodarce ³.

² Stopa bezrobocia w mnpp. Przemysłu - od początku obliczania stopy wg powiatów przyjmuje najwyższą lub jedną z najwyższych wartości dla tego wskaźnika w porównaniu do innych miast na prawach powiatu w kraju.

³ Poziom bezrobocia może się zmniejszać w powiatach przemysłowych w latach zwyczajki w gospodarce tj. 1938, 1948, 1958, 1968, 1978, 1988, 1998, 2008, 2018 i 2028. Ograniczenie rynku zbytu czy brak produkcji wysokich technologii również ma wpływ na utrwalenie wyższego poziomu bezrobocia. Rynek pracy można aktywizować w ramach różnorodnych działań np. przez nowe „zielone” inwestycje. W niektórych powiatach bezrobocie nie wynika z samej sezonowości zmian gospodarczych, ale utrzymuje się przez dłuższy czas. Może mieć przyczynę w niewłaściwej strukturze, określanej jako monokultura przemysłowa lub wynikać z niedoinwestowania. Często oddalenie od głównych szlaków komunikacyjnych wpływa na poziom obrotu gospodarczego w postaci szybkiej wymiany dóbr i usług. Najbardziej nowoczesnym w transporcie osób jest tzw. kolej na poduszce magnetycznej [Japonia MLX01, 603 km/h], której rozwój znacząco może wpłynąć na wzrost gospodarczy i rynek pracy. Wówczas podróż z Rzeszowa do Warszawy [ok.330 km] trwałaby 54 minuty – zamiast ok. 3,5 godzin. Inwestycje centralne w powiatach aktywizują niewielką liczbę osób pozostających bez pracy. Pracodawcy uważają, że lokalni fachowcy gorzej wykonają pracę, niż dobrani z różnych części kraju, ale przez dany koncern, który realizuje inwestycję. Dlatego środki budżetowe nie wzmacniają popytu daleko od centrum. Osoby o lepszym wykształceniu migrują do większych miast i za granicę kraju, pozostawiając jeszcze bardziej ubogie miasteczka i wsie bez osób dobrze wykształconych, posiadających praktykę pracy w zawodzie. Kapitał ludzki jest obok zamożności mieszkańców mierzonej wysokim PKB istotnym elementem niezbędnym do rozwoju. Wiele firm w województwie podkarpackim tworzy nowoczesne produkty. Dotyczy to przemysłu lotniczego, przetwórstwa metali [odlewnictwo], produkcji farb, lakierów, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz innych dziedzin. Funkcjonują firmy high-tech np. farmaceutyczne, informatyczne, które skupia mnpp. Rzeszów, powiat dębicki, ropczycko-sędziszowski, stalowowolski, mielecki, mnpp. Krosno i powiat sanocki. Jednak na Podkarpaciu przeważają biedniejsze powiaty rolnicze, o wyższej stopie bezrobocia. Ten stan warunkują nowe inwestycje, które wzmacniają niezależność regionów. Propagowanie wielu kierunków eksportu dla rodzimych firm i powstanie niezależnej produkcji na użytek własny [prosumpcji] wymaga również wsparcia. Wzrost prosumpcji może pobudzić gospodarkę i ograniczyć koszty produkcji. Odbudowanie infrastruktury w Polsce w oparciu o nowoczesną komunikację i przemysł jest długotrwałym procesem, który w przyszłości będzie warunkował wzrost PKB. W porównaniu od 1990 r. dynamika wzrostu PKB Polski jest większa jak w Niemczech, ale wielkość [nominalna i realna] PKB znacznie odbiega od naszych zachodnich sąsiadów, na niekorzyść dla Polski. Nie niweluje to również różnicy w wielkości tego wskaźnika w porównaniu do innych bogatszych krajów UE i Europy.